

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету аграрного менеджменту
А.Д. Остапчук
« _____ » 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри виробничого
та інвестиційного менеджменту
Протокол № 9 від «27» квітня 2022 р.
В.о. завідувача кафедри
М.М. Деліні

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Управління інвестиційною
діяльністю та міжнародними проектами»
Гарант ОП
Л.В. Шинкарук

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З
ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність освітня програма	073 «Менеджмент» «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами», Магістри 1 р.н. факультету аграрного менеджменту
факультет розробники:	аграрного менеджменту професор кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, д.е.н. Попова О.Л., доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, к. держ. упр. Дергач А.В.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	«Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами», Магістри 1 р.н. факультету аграрного менеджменту	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	106 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	-

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є нормативною навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної та заочної форм навчання.

Головною метою викладання дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є засвоєння теоретичних знань та методології досліджень, а також набуття практичних навичок із проведення наукових досліджень у сфері управління.

Навчальна програма передбачає формування культури та навичок проведення наукових досліджень, упровадження їх результатів у практику діяльності організацій.

Завданням викладання дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є теоретична підготовка магістрів з питань:

- сутності понять і категорій методології наукових досліджень;
- організації процесу наукового дослідження;
- вибору об'єктів наукового дослідження;
- застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження;
- методик дослідження, їх змісту і принципів розробки;
- планування науково-дослідних робіт;
- розроблення етапів та форм процесу наукового дослідження;
- організації науково-дослідної роботи (НДР) магістрів;
- сутності понять гносеології та її місця в системі наукових знань;
- діалектики як системи принципів, законів і категорій;
- специфіки наукового пізнання;
- типології методів наукового пізнання;
- змісту та структури процесу наукового дослідження;
- формування та обґрунтування наукових гіпотез;
- оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень;
- оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження;
- інтелектуальної власності на наукові здобутки.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес наукового дослідження.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні засади методології та практичні рекомендації щодо організації системи й процесу наукового дослідження.

В процесі викладання дисципліни використовується кредитно-модульна система організації навчального процесу, яка відповідає вимогам ECTS. У навчальному процесі використовуються такі методи навчання: лекції, практично-семінарські заняття, кейс-метод, самостійна та індивідуальна науково-аналітична робота.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність понять і категорій методології наукових досліджень;
- діалектичні та логічні основи наукового пізнання;
- специфіку застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження;
- основні етапи та форми процесу наукового дослідження;
- типологію методів наукового пізнання;
- особливості організації науково-дослідної роботи магістрів;
- види систематизації результатів наукового дослідження та їх зміст;
- порядок упровадження результатів завершених досліджень та розрахунок їх ефективності;

вміти:

- формулювати тему, мету та завдання наукового дослідження;
- визначати об'єкт та предмет дослідження, вибрати методи наукового дослідження;
- здійснювати пошук та аналіз різноманітних джерел інформації;
- проводити наукові дослідження систем і процесів менеджменту;
- застосовувати сучасні методики та методичні прийоми в наукових дослідженнях;
- планувати й організовувати наукові експерименти;
- формувати опитувальні анкети;
- застосовувати автоматизовані системи обробки інформації в наукових дослідженнях;
- готувати до друку результати власних наукових досліджень.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень;

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми навчання

Змістовий модуль 1.

Теоретичні і методологічні основи наукового дослідження

Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості

Сутність науки. Наука як світогляд та форма суспільної свідомості. Характеристика процесу наукового пізнання. Суб'єкти та об'єкти пізнання. Засоби пізнання. Процес пізнання. Умови пізнання. Результат пізнання. Система пізнання. Середовище пізнання. Відмінності наукового та буденного пізнання. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний. Практика і творчість у пізнанні.

Наука як суспільно значима сфера людської діяльності. Форми наукового знання. Наукові революції. Глобальні кризи й проблема важливості науково-технічного прогресу.

Тема 2. Поняття наукового дослідження. Методологія, методи та логіка наукових досліджень

Наука як система знань. Основні поняття науки. Діалектика процесу пізнання. Наукове дослідження як форма здійснення і розвитку науки. Види наукових досліджень. Вимоги до визначення наукових досліджень. Класифікація наукових досліджень та наук (природничі, гуманітарні, технічні, суспільні). Фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Наукові школи. Внесок українських вчених у світову науку.

Поняття методології. Методологія як теорія та як сукупність методів дослідження. Поняття методу, техніки, методики, процедури дослідження.

Процес наукового вивчення як основна форми наукової роботи. Науковий пошук. Отримання нових знань. Методи і рівні пізнання. Методи емпіричного дослідження. Методи, використовувані на емпіричному та теоретичному рівнях. Методи теоретичного дослідження. Методи активізації творчого мислення. Гіпотези в наукових дослідженнях. Доведення гіпотез. Логіка процесу наукового дослідження.

Тема 3. Планування наукового дослідження

Етапи виконання науково-дослідної роботи. Термінологічно-категоріальний апарат дослідження. Аналіз стану досліджуваної проблеми. Вибір теми та її актуальність, новизна і перспективність. Визначення цілей, предмету, мети, завдань дослідження. Складання плану наукової роботи та планування процесів її виконання. Черговість і логічна послідовність запланованих робіт. Причинно-наслідковий зв'язок у науковому дослідженні. Складання плану наукової роботи. Вивчення літературних джерел. Методи добору фактичних матеріалів і складання огляду літератури.

Сутність і значення організації наукової діяльності. Особливості творчої праці у дослідницькій діяльності. Раціональний трудовий режим дослідника й організація робочого місця. Композиція наукового проекту. Методи добору фактичних

матеріалів і складання огляду літератури. Рубрикація тексту. Прийоми викладення наукового матеріалу. Організація публікацій та апробацій наукового дослідження.

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Кодування інформації та використання її у науково-дослідному процесі. Фактографічна інформація та використання її у науково-дослідному процесі. Носії інформації і використання їх у науково-дослідному процесі. Правила цитування використовуваних в дослідженні джерел. Загальні правила та основні вимоги до укладання бібліографічного опису за ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Правила оформлення транслітерованого списку посилань (*REFERENCES*).

Змістовий модуль 2.

Інтелектуальна власність в науковій сфері

Тема 5. Інтелектуальна власність: основні поняття

Поняття інтелектуальної власності. Інтелектуальна діяльність. Майнові права. Авторські права. Інтелектуальна власність як один з визначальних факторів розвитку економіки. Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності. Еволюція інтелектуальної власності в Україні.

Тема 6. Законодавче регулювання в галузі права інтелектуальної власності

Законодавча база інтелектуальної власності в Україні. Стандарти у сфері інтелектуальної власності. Структура національної системи охорони інтелектуальної власності. Міжнародна система інтелектуальної власності.

Тема 7. Захист прав інтелектуальної власності

Поняття захисту прав інтелектуальної власності. Дії, що визнаються порушеннями прав інтелектуальної власності. Форми захисту прав інтелектуальної власності. Загальний (судовий) і спеціальний (адміністративний) порядки захисту порушеного права інтелектуальної власності. Способи захисту прав інтелектуальної власності. Юрисдикційна та неюрисдикційна форми захисту прав інтелектуальної власності. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні і методологічні основи наукового дослідження														
Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості	1/2	14	2	2			10	13	1					12
Тема 2. Поняття наукового дослідження. Методологія, методи, логіка наукових досліджень	3/4	15	2	2			11	15	1	1				13
Тема 3. Планування наукового дослідження	5/6	16	2	2			12	15	1	1				13
Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	7/8	16	2	2			12	15	1	1				13
Разом за змістовим модулем 1		61	8	8			45	58	4	3				51
Змістовий модуль 2. Інтелектуальна власність в науковій сфері														
Тема 5. Інтелектуальна власність: основні поняття	9/10	19	2	2			15	17	1	1				15
Тема 6. Законодавче регулювання в галузі права інтелектуальної власності	11/12	19	2	2			15	17	1	1				15
Тема 7. Захист прав інтелектуальної власності	13-15	21	3	3			15	28	2	1				25
Разом за змістовим модулем 2		59	7	7			45	62	4	3				55
Усього годин		120	15	15			90	120	8	6				106
Курсовий проект (робота) з _____			-	-	-		-		-	-	-			-
(якщо є в робочому навчальному плані)														
Усього годин		120	15	15	-	-	90	120	8	6				106

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як форма суспільної свідомості	2
2	Поняття, методи та логіка наукових досліджень	2
3	Планування наукової роботи та організація дослідного процесу	2
4	Інформаційна база наукових досліджень	2
5	Інтелектуальна власність: поняття та види об'єктів інтелектуальної власності	2
6	Законодавство в сфері інтелектуальної власності	2
7	Захист прав інтелектуальної власності	3
Разом		15

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Рівні наукового пізнання.
2. Наука як форма суспільної свідомості. Наукові революції.
3. Форми наукового знання.
4. Види наукових досліджень. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження.
5. Наукові школи. Внесок українських вчених у світову науку.
6. Методологія та її основні поняття.
7. Логічні основи наукового пізнання.
8. Види та правила доказу в процесі наукового пізнання.
9. Етика наукового дослідження.
10. Методи наукового дослідження.
11. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний.
12. Види наукових досліджень.
13. Поняття методу, техніки, методики, процедури дослідження.
14. Процес наукового вивчення як основна форми наукової роботи.
15. Етапи виконання науково-дослідної роботи.
16. Аналіз стану досліджуваної проблеми. Вибір теми дослідження.
17. Гіпотеза та концепція дослідження.
18. Сутність і значення організації наукової діяльності.
19. Поняття про методи наукового пізнання. Метод, методичний прийом і методика.
20. Види теоретичних методів дослідження та їх характеристика.
21. Поняття про модель та моделювання.
22. Організація робочого місця дослідника.
23. Композиція наукового проекту.
24. Рубрикація наукового тексту.
25. Організація публікацій та апробацій наукового дослідження.
26. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень.
27. Організація самостійної роботи студента в системі навчального процесу.
28. Систематизація результатів дослідження.
29. Види та форми науково-дослідної роботи магістрів.
30. Планування науково-дослідної роботи магістрантом.
31. Впровадження результатів дослідження та визначення їх ефективності.
32. Явище плагіату в наукових дослідженнях та способи його уникнення.
33. Поняття інтелектуальної власності.
34. Складові матеріального права на об'єкти права ІВ.
35. У чому полягає відміна права власності на об'єкти інтелектуальної власності від права власності на матеріальні об'єкти власності?
36. У чому полягає відміна особистого (морального) права на об'єкт інтелектуальної власності від майнового права на нього?
37. Чи всі результати інтелектуальної (творчої) діяльності є об'єктами інтелектуальної власності?
38. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом технічної творчості? Яку назву носить ця група об'єктів і чому?

39. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом художньої творчості?
40. Хто може бути суб'єктами інтелектуальної власності?
41. Який орган державного управління відповідає за політику у сфері інтелектуальної власності?
42. Які ви знаєте громадські організації у сфері інтелектуальної власності?
43. Міжнародна система інтелектуальної власності
44. Скільки діє міжнародних договорів, що адмініструються ВОІВ, і до скількох із них приєдналася Україна?
45. Назвіть по три основних міжнародних договори, що відносяться до об'єкта промислової власності та до авторського права і суміжних прав.
46. Який статус і яка структура Всесвітньої організації інтелектуальної власності?
47. Концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні
48. Які функції виконує Всесвітня організація інтелектуальної власності?
49. Чому потрібно захищати права інтелектуальної власності ?
50. Охарактеризуйте поняття «захист прав інтелектуальної власності».
51. Які дії визнаються порушенням прав інтелектуальної власності?
52. Які порушення прав у сфері авторського права і суміжних прав є найпоширенішими?
53. Які порушення прав у сфері промислової власності є найпоширенішими?
54. У чому полягає юрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності?
55. У чому полягає неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності?
56. До яких органів може звернутись особа за захистом порушених прав інтелектуальної власності?
57. У чому полягає цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності?
58. Дайте характеристику способів цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності.
59. Дайте характеристику поняття «моральна шкода при порушенні права інтелектуальної власності».
60. У чому полягає кримінально-правовий захист прав ІВ?
61. Дайте характеристику кримінальної відповідальності за порушення авторського права або суміжних прав.
62. Дайте характеристику кримінальної відповідальності за порушення прав на об'єкти промислової власності.
63. У чому полягає адміністративний захист прав ІВ?
64. Які нормативно-правові акти регулюють питання адміністративного захисту прав інтелектуальної власності?
65. Які адміністративні стягнення передбачені за порушення прав інтелектуальної власності?

Тестові завдання для визначення рівня

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність «Менеджмент»	Факультет аграрного менеджменту кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту 202_ – 202_ навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з ОІВ»	Затверджую В.о.завідувача кафедри
			(підпис) Деліні М.М. ____ 20__ р.
Екзаменаційне питання (максимальна оцінка 10 балів на відповідь на запитання)			
1. Основні вимоги до написання тез доповідей.			
2. Охарактеризуйте міжнародну систему інтелектуальної власності.			

Тестові завдання різних типів

(максимальна оцінка 10 балів на відповідь на тестові запитання)

1. Доповніть твердження вписавши слово у відповідному відмінку: метод переходу від знання загальних закономірностей до окремого його прояву (аналіз понять) називається _____.

2. Доповніть твердження вписавши слово у відповідному відмінку: творець об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать особисті немайнові або майнові права інтелектуальної власності відповідно до ЦКУ, іншого закону чи договору це _____.

3. До об'єктів права інтелектуальної власності належать:

- а) комп'ютерні програми,
- б) винахідник,
- в) особи, яким належать особисті права інтелектуальної власності,
- г) установи і організації.

4. Види наукової діяльності:

- а) науково-дослідна, фундаментальна, організаційна;
- б) забезпечувальна, організаційна, науково-дослідна;
- в) науково-організаційна, наукова, фундаментальна;
- г) забезпечувальна, наукова, організаційна.

5. Положення, які коротко викладають одну з основних думок, лекцій, доповіді називається:

- а) тези;
- б) конспект;
- в) цитата;
- г) резюме.

6. Права на будь-який об'єкт інтелектуальної власності поділяються на групи:

- а) цивільні та загальні,
- б) загальні і спеціальні,

- в) майнові та немайнові,
- г) міжнародні і національні.

7. Під функцією науки слід розуміти:

- а) розвиток системи знань, яка сприятиме найраціональнішій організації виробничих відносин і використанню виробничих сил в інтересах усіх членів суспільства;
- б) цілеспрямовану діяльність, яка має не перехідний і не випадковий характер, а загально-закономірний;
- в) визначення послідовності вибору проблем для вирішення; закономірні зв'язки об'єктивної реальності.
- г) правильна відповідь відсутня.

8. Над таблицею розміщують напис:

- а) «Таблиця №...»;
- б) «Таблиця...»;
- в) «таб. №...»;
- г) «Табл. ...».

9. Як називається доповідь яка призначення для читання на семінарських заняттях:

- а) повідомлення;
- б) диспут;
- в) реферат;
- г) промова.

10. Право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, це

- а) право на проведення наукової діяльності,
- б) право на отримання свідоцтва,
- в) право інтелектуальної власності,
- г) правильна відповідь відсутня.

8. Методи навчання.

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються:

- ділові ігри,
- проблемні завдання,
- підготовка реферативних доповідей
- інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем та заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології:

- обговорення проблем, дискусії;
- вирішення ситуаційних вправ;
- розв'язання проблемних питань;
- мозковий штурм;
- кейс-методи;
- аналіз конкретної ситуації;
- робота в малих групах;
- рольові та ділові ігри;
- письмовий контроль знань;
- індивідуальне та групове опитування;
- перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

9. Форми контролю.

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є лекції, практичні заняття, консультації та самостійна робота студентів. Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, рефератів, виконання індивідуальних практичних і самостійних завдань, підсумковий контроль – екзамен. Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою радою НУБіП України 27 грудня 2019 року, протокол №5, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (лабораторних та семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{дис}},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n}$$

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний. Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

До переліку робіт, за які надаються додаткові бали здобувачу вищої освіти (максимальна кількість 20 балів) відносяться:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;
- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напряму підготовки) у поточному навчальному році;
- отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;
- авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;
- авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;
- виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підготовка і захист курсового проекту (роботи) оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти. Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни. Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр. Семестровий залік – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Оцінка «Відмінно» виставляється студенту (слухачу), який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «Добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «Задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка «Незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}.$$

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

2. Електронний навчальний курс «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3042>

12. Рекомендована література

Основна:

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : АБУ. 2002. 480 с.

2. Бірта О. Г., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури. 2014. 142 с.

3. Волощук І. С. Основи наукових досліджень. Педагогіка: навч. Посібник. Київ : Видав. Нац. ун-тету ім. М.Драгоманова. 2006. 107с.

4. Головій В.М., Кузькін Є.Ю., Піддубна Л.В. Основи наукової діяльності: методологія, організація, оформлення результатів : навчальний посібник. Київ : «Хай-Тек Пресс». 2010. 344 с.

5. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посіб. за ред. А. А. Мазаракі. 2-ге вид., доп. Київ : КНТЕУ. 2011. 296 с.

6. Єріна А. М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури. 2004. 212 с.

7. Клименюк О. В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: Авторський підручник. Ніжин: Аспект-Поліграф. 2007. 398с.

8. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Кондор. 2009. 206 с.

9. Лузан П. Г., Сопівник І.В., Виговська С.В. Основи науково-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Київ: НАКККіМ. 2012. 248с.

10. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах - визначальний чинник зростання якості освіти. Київ: Прок-Бізнес. 2007. 176 с.

11. Сидоренко В. К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти Київ: РННЦ "ДІНІТ". 2000. 260с.

Допоміжна:

12. Артюх С. Ф., Лізан І. Я., Голоп'яров І. В., Несторук Н. А.. Основи наукових досліджень: підручник. Харків : УІПА. 2006. 277с.

13. Ашерев А.Т. Подготовка, экспертиза и защита диссертаций. Харьков: Изд. УИПА. 2002. 135 с.

14. Білецький І. П., Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: Навч. посіб. Харків : ХНЕУ. 2005. 128с.

15. Вербовський В. В. Як правильно підготувати наукове дослідження: навч.-метод. посіб. для студ. і магістрантів Луганськ : Альма-матер. 2007. 123с.

16. Гончаренко С.У., Олійник П.М., Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Поважна Л.І. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч.

посіб. для студ., магістрів, аспірантів і викладачів вищих навч. закл. Київ : Вища школа. 2003. 323с.

17. Журавська Н.С. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: навчально-методичний посібник Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М. 2017. 512 с.

18. Краснобокий Ю.М. Словник-довідник науковця-початківця. Київ: Науковий світ. 2000. 83 с.

19. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопільський держ. економічний ун-т. Тернопіль : Економічна думка. 2005. 124с.

20. Методологія і методи соціально-педагогічних досліджень (в першоджерелах, лекціях та практичних завданнях): Навчальний посібник. Борисик С.О., Конончук А.І., Яковець Н.І., Щербина Ю.М. Ніжин: Ред.-вид. відділ НДПУ ім. М.Гоголя. 2002. 287 с.

21. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: Підруч. Київ : Знання. 2007. 270с.

22. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2.вид., перероб. і доп. Київ : Знання. 2007. 317с.

23. Жаров В.О. Інтелектуальна власність в Україні: правові аспекти набуття, здійснення та захисту прав. Київ: Видавничий Дім "Ін Юре". 2000. 188 с.

13. Інформаційні ресурси

24. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 01.04.2021 р.).

25. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення 01.04.2021 р.).

26. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-ХІІ (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (дата звернення 01.04.2021 р.).

27. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ у ред. від 01.06.2000 р. (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> (дата звернення 01.04.2021 р.).

28. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-ХІІ (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text> (дата звернення 01.04.2021 р.).

29. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 01.04.2021 р.)

30. Захист прав інтелектуальної власності: знаки для товарів та послуг, патенти, винаходи, корисні моделі. URL : <http://sdip.kiev.ua> (дата звернення 01.04.2021 р.).

31.Офіційний сайт ВОІВ. URL : <http://www.wipo.int> (дата звернення 01.04.2021 р.).